

III. Charakteristika výsledků – 4. čtvrtletí 2006

Prezentované výsledky šetření charakterizují (v souladu s uplatněnými mezinárodními metodickými přístupy) populaci žijící pouze ve vybraných bytech. Situace osob bydlících v jiných ubytovacích zařízeních (zejména v hromadných ubytovacích zařízeních), se do výsledků šetření nepromítá. Tato skutečnost pak do určité míry eliminuje některé skupiny osob ze šetření (např. cizí státní příslušníky na ubytovnách, církevní osoby v seminářích apod.).

III. A. Zaměstnanost

Počet osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním dosáhl ve 4. čtvrtletí 2006 celkem 4861,7 tis., z toho bylo 2765,6 tis. mužů (56,9 %) a 2096,1 tis. žen (43,1 %). V porovnání se stejným obdobím roku 2005 byla celková zaměstnanost o 58,0 tis. vyšší. V relativním vyjádření činil nárůst počtu osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním 1,2 %. Přitom se snížil počet pracujících na dobu určitou v hlavním zaměstnání - ve 4. čtvrtletí 2006 to bylo celkem 350,4 tis. osob (z toho bylo 186,1 tis. žen) - t.j. celkem o 3,8 tis. méně než ve 4. čtvrtletí 2005.

Převážnou část zaměstnaných osob představují **zaměstnanci** (4057,7 tis.) a jejich počet vzrostl proti 4. čtvrtletí roku 2005 o 31,3 tis. Podíl zaměstnanců na celkové zaměstnanosti se však snížil o 0,4 procentního bodu na 83,5 %. Počet **členů produkčních družstev** poklesl o 3,4 tis. na 14,9 tis. Počet **podnikatelů** dosáhl 788,4 tis., což je o 29,6 tis. více než ve srovnatelném období roku 2005 a podíl celé podnikatelské sféry se zvýšil o 0,4 procentního bodu na 16,2 % celkové zaměstnanosti. Zvýšil se počet **podnikatelů se zaměstnanci** o 4,4 tis. na 552,2 tis. osob. Ještě více vzrostl počet **podnikatelů se zaměstnanci** o 26,7 tis. na 203,5 tis. Na druhé straně klesl počet **pomáhajících rodinných příslušníků** o 1,6 tis. na 32,7 tis.

Počet osob podle postavení v hlavním zaměstnání

Postavení v zaměstnání	Celkem		Muži		Ženy	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Zaměstnanci	4057,7	83,5	2193,9	79,3	1863,8	88,9
Členové produkčních družstev	14,9	0,3	10,4	0,4	4,5	0,2
Podnikatelé bez zaměstnanců	552,2	11,4	396,6	14,3	155,7	7,4
Podnikatelé se zaměstnanci	203,5	4,2	157,0	5,7	46,4	2,2
Pomáhající rodinní příslušníci	32,7	0,7	7,0	0,3	25,7	1,2
C e l k e m	4861,7	100,0	2765,6	100,0	2096,1	100,0

Zaměstnanost se snížila ve třech krajích (NUTS 3), z toho nejvíce v Libereckém kraji (o 6,6 tis.). Na druhé straně se zaměstnanost zvýšila zvláště ve Středočeském (o 18,8 tis.), v Olomouckém (o 10,4 tis.), ve Zlínském (o 9,7 tis.) a v Královéhradeckém kraji (o 5,6 tis.). Vyšší nárůst počtu zaměstnanců se projevil ve Středočeském (22,9 tis.), ve Zlínském kraji (10,6 tis.), na Vysočině (10,1 tis.) a v Olomouckém kraji (8,4 tis.), naopak úbytek jejich počtu byl zaznamenán především v Libereckém kraji (o 9,4 tis.).

Při hodnocení vývoje struktury postavení v zaměstnání je nutné respektovat fakt, že publikované údaje jsou zjišťovány podle obvyklého bydliště respondenta, nikoliv podle regionu jeho pracoviště. V hl. m. Praze např. skutečně pracuje podstatně více osob než je počet obvyklých bydlicích na území města, kteří mají zároveň zaměstnání (počet pracujících v Praze byl vyšší než počet pracujících s pražským bydlištěm o 117,5 tis. a dosáhl 746,7 tis. osob). Vysoké aktivní saldo dojížděky v Praze se vyskytuje převážně právě v kategorii zaměstnanců (110,4 tis.).

Vyjíždka za prací naopak převyšuje dojíždku především ve Středočeském kraji (záporné saldo dojížděky dosáhlo 64,1 tis., vesměs ve prospěch Prahy), v Ústeckém kraji (16,0 tis.), na Vysočině kraji (10,5 tis.) a v Moravskoslezském (10,3 tis.). Záporné saldo dojížděky se v dalších krajích pohybovalo od 1,9 tis. v Karlovarském kraji po 7,0 tis. v Olomouckém kraji. Přes hranice krajů vyjíždějí převážně zaměstnanci (91,7 % případů mezikrajské dojížděky).

Přírůstek (úbytek) počtu osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle postavení v zaměstnání v jednotlivých krajích (4. čtvrtletí 2005 až 4. čtvrtletí 2006, v tis. osob)

ČR celkem		Kraje													
absolutně	v %	Hl. m. Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Celkem															
58,0	1,2	5,6	18,8	3,7	1,7	-1,9	0,1	-6,6	5,6	-2,1	4,4	5,4	10,4	9,7	3,3
Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev															
27,9	0,7	-5,7	22,5	-2,0	3,6	-5,4	1,3	-9,4	0,1	0,1	8,0	0,2	7,9	11,1	-4,5
Podnikatelé															
31,1	4,3	7,4	-2,0	5,4	-1,0	3,3	-1,5	3,2	5,0	-2,3	-3,6	6,8	3,9	-1,1	7,6

Stále přetrvávají poměrně značné regionální rozdíly ve skladbě pracujících podle jejich postavení v zaměstnání. Podíl zaměstnanců se pohybuje v rozpětí od 78,1 % v hl. m. Praze po 86,5 % v Moravskoslezském a 87,0 % v Pardubickém kraji. Relativně vyšší zastoupení členů produkčních družstev, a to převážně zemědělských, je na Vysočině (1,8 %), v ostatních krajích se pohybuje v rozpětí od statisticky zanedbatelného podílu v Karlovarském, Libereckém a Moravskoslezském kraji a v hl. m. Praze do 0,7 % v Královéhradeckém kraji.

Velké rozdíly jsou u kategorie podnikatelů. Vysoký podíl podnikatelů (bez pomáhajících rodinných příslušníků) je zejména v hl. m. Praze (20,9 % z celkového počtu osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním bydlicích na území hlavního města), z ostatních krajů je jejich podíl vyšší v Královéhradeckém a v Libereckém kraji (oba 16,7 %), v Karlovarském (16,4 %) a ve Středočeském kraji (16,1 %). V případě středních Čech se projevuje skutečnost, že bývalé okresy Praha - východ a Praha - západ mají výrazně aktivní migrační bilanci s hlavním městem a určitá část pražských podnikatelů získává trvalé bydliště mimo Prahu v uvedených regionech. Nejnižší podíl podnikatelů je na Vysočině (12,1 %), v Pardubickém kraji (12,7 %) a v Ústeckém kraji (12,8 %). Počet pomáhajících rodinných příslušníků převyšuje počet členů produkčních družstev a jejich podíl na celkové zaměstnanosti v regionech se pohybuje od 0,2 % ve Zlínském po 1,1 % ve Středočeském kraji.

Z hlediska zaměstnanosti mužů a žen v **odvětvové struktuře pracujících** přetrvávají významné rozdíly. U obou pohlaví je nadále největší zastoupení zpracovatelského průmyslu, ale jinak je tomu v zastoupení dalších odvětví (v přílohou tabulce č. 304 je uvedeno podrobnější členění vybraných kategorií Odvětvové klasifikace ekonomických činností, která je kompatibilní s mezinárodní klasifikací NACE, rev. 1.1; podrobněji jsou zde členěna především odvětví zpracovatelského průmyslu a odvětví obchodu).

Skladba osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním v ČR podle odvětví činnosti a pohlaví

Odvětví	Celkem		Muži		Ženy	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Celkem	4861,7	100,0	2765,6	100,0	2096,1	100,0
z toho:						
Zemědělství, myslivost a lesnictví	172,8	3,6	120,0	4,3	52,7	2,5
Rybolov a chov ryb	3,5	0,1	2,9	0,1	.	.
Těžba nerostných surovin	58,0	1,2	51,0	1,8	7,0	0,3
Zpracovatelský průmysl	1369,7	28,2	862,2	31,2	507,5	24,2
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	76,1	1,6	60,8	2,2	15,3	0,7
Stavebnictví	437,8	9,0	403,2	14,6	34,6	1,7
Obchod, opravy motor. vozidel a spotř. zboží	613,7	12,6	282,4	10,2	331,3	15,8
Ubytování a stravování	185,9	3,8	83,5	3,0	102,5	4,9
Doprava, skladování a spoje	363,1	7,5	263,6	9,5	99,5	4,7
Finanční zprostředkování	94,4	1,9	34,0	1,2	60,4	2,9
Nemovitosti, pronájem, podnikatel. činnosti	329,4	6,8	190,4	6,9	139,0	6,6
Veřej. správa, obrana, povinné soc. zabezp.	329,5	6,8	169,6	6,1	159,9	7,6
Vzdělávání	286,0	5,9	74,6	2,7	211,4	10,1
Zdravotní a sociální péče, veterin. činnosti	339,2	7,0	68,1	2,5	271,1	12,9
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	197,8	4,1	98,2	3,5	99,7	4,8

Ve struktuře zaměstnanosti podle sektorů výrazně převládají pracující ve sféře služeb (OKEČ G-Q), ve které pracovalo již 56,4 % všech zaměstnaných osob. Naproti tomu v primárním sektoru (OKEČ A,B) zaměstnanost trvale klesá, přičemž podíl starších věkových skupin je v zemědělství podstatně vyšší než v dalších sektorech (téměř 55 % pracujících je starší 45 let).

Z meziročního porovnání údajů za 4. čtvrtletí 2005 a 2006 vyplývají značné změny v odvětvové příslušnosti pracujících s jediným nebo hlavním zaměstnáním. Zaměstnanost v **primárním sektoru** (zemědělství, lesnictví, chov ryb) klesla na 176,2 tis. osob a činila pouze 3,6 % celkového počtu osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním. Počet pracujících v **sekundárním sektoru** (průmysl, stavebnictví) se zvýšil proti 4. čtvrtletí 2005 o 39,2 tis. na 1941,6 tis., tj. 39,9 % celkové zaměstnanosti. Tento nárůst byl ovlivněn především meziročním zvýšením zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu o 50,6 tis. Nejvíce vzrostl počet pracujících ve skupině výroba dílů a příslušenství pro motorová vozidla (kromě motocyklů) a jejich motory (o 27,2 tis.), povrchová úprava a zušlechťování kovů, všeobecné strojírenské činnosti (9,7 tis.), výroba plastových výrobků (8,5 tis.) a výroba elektronik a jiných elektronických součástí (7,2 tis.). Pokles zaměstnanosti ve stavebnictví o 19,7 tis. se nejvíce projevil v dokončovacích stavebních činnostech a v pozemním a inženýrském stavitelství.

Zaměstnanost v **terciárním sektoru** (všechna odvětví služeb včetně dopravy) se zvýšila o 27,3 tis. na 2 743,1 tis. (56,4 % celkové zaměstnanosti), ale v jednotlivých odvětvích se počet pracujících vyvíjel protichůdně. Zaměstnanost vzrostla nejvíce v odvětví nemovitostí, pronájmu a podnikatelských činností (o 25,2 tis.), zdravotní a sociální péče a veterinární činnosti (o 16,5 tis.) a v odvětví ostatních veřejných, sociálních a osobních služeb (o 8,2 tis.). V kategorii nemovitostí se projevil růst především ve skupině pátracích a ochranných činností, ve skupině právní a účetní činnosti, daňové poradenství včetně průzkumu trhu a veřejného mínění a ve skupině jiných činností souvisejících s výpočetní technikou. V kategorii zdravotnictví se nejvíce zvýšila zaměstnanost na úseku sociální péče a v rámci ostatních veřejných, sociálních a osobních služeb vzrostl počet zaměstnaných zvláště v klasifikační třídě odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a podobné činnosti.

Naopak nejvíce meziročně klesla zaměstnanost v kategorii vzdělávání (o 20,4 tis.) a to především na úseku předškolní výchovy a základního vzdělávání. Zaměstnanost klesla i v kategorii veřejné správy, obrany a povinného sociálního zabezpečení (o 10,3 tis.), nejvýrazněji v oblasti činností pro společnost jako celek.

Přírůstek (úbytek) počtu pracujících s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle odvětví (4. čtvrtletí 2005 až 4. čtvrtletí 2006)

Odvětví	Úbytek		Odvětví	Přírůstek	
	abs. v tis.	v %		abs. v tis.	v %
Vzdělávání	-20,4	-6,7	Zpracovatelský průmysl	50,6	3,8
Stavebnictví	-19,7	-4,3	Nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti	25,2	8,3
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	-10,3	-3,0	Zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti	16,5	5,1
Zemědělství, myslivost a lesnictví	-6,6	-3,7	Ostatní veřejné sociální a osobní služby	8,2	4,3
Finanční zprostředkování	-3,8	-3,9	Doprava, skladování a spoje	6,3	1,8
Rybolov, chov ryb	-0,9	-21,4	Těžba nerostných surovin	5,8	11,1
			Ubytování a stravování	4,9	2,7
			Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	2,6	3,5
			Obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	1,6	0,3

Pořadí odvětví podle výše přírůstku resp. úbytku osob v nich pracujících se čtvrtletně mění. V této souvislosti je třeba zdůraznit skutečnost, že hodnota přírůstku či úbytku zaměstnanosti v odvětví se může i významně odlišovat od hodnot vycházejících z jiných zdrojů. To je markantní např. v případě odvětví veřejné správy, kde difference ve vývoji zaměstnanosti proti údajům podnikové statistiky vyplývají mj. ze skutečnosti, že pojetí zaměstnanosti ve VŠPS má obecnější charakter (viz úvod) a bezprostředně se nevztahuje k tzv. evidenčnímu počtu osob.

Zaměstnanci představují rozhodující část pracujících ve všech odvětvích národního hospodářství. Podíl této kategorie je však v odvětvovém pohledu variabilní, což vyplývá z charakteru a koncentrace vykonávaných činností v jednotlivých odvětvích, z požadované úrovně a zaměření vzdělání pracovníků a z řady dalších aspektů. Mimořádně vysoký podíl zaměstnanců je v klasických průmyslových odvětvích s nadprůměrnou velikostí podniků a firem a dále v některých odvětvích terciárního sektoru, ve kterých je vyžadována i specifická odborná kvalifikace, a to především v odvětví vzdělávání a zdravotnictví. Podíl zaměstnanců je samozřejmě vysoký v organizacích, ve kterých je soustředěn výkon veřejné správy.

**Počet zaměstnanců a podnikatelů podle odvětví (hlavní zaměstnání,
4. čtvrtletí 2006, v tis. osob)**

Odvětví	Zaměstnanost celkem	z toho			
		zaměstnanci	podnikatelé		
			celkem	se zaměstnanci	bez zaměstnanců
CELKEM	4861,7	4057,7	755,7	203,5	552,2
z toho:					
Zemědělství, myslivost a lesnictví	172,8	125,7	31,7	3,9	27,8
Rybolov a chov ryb	3,5	2,7	0,8	-	0,8
Těžba nerostných surovin	58,0	57,0	1,0	.	.
Zpracovatelský průmysl	1369,7	1260,9	102,1	33,6	68,5
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	76,1	72,1	3,7	1,0	2,7
Stavebnictví	437,8	284,0	151,4	30,0	121,5
Obchod, opravy motor. vozidel a spotř. zboží	613,7	466,1	136,9	44,5	92,5
Ubytování a stravování	185,9	145,7	36,5	20,8	15,7
Doprava, skladování a spoje	363,1	313,1	48,2	15,3	32,9
Finanční zprostředkování	94,4	70,4	23,3	1,4	21,9
Nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti	329,4	209,6	115,5	21,2	94,4
Veřejná správa, obrana, sociální zabezpečení	329,5	324,1	5,3	3,1	2,2
Vzdělávání	286,0	275,0	10,8	2,5	8,3
Zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti	339,2	307,2	30,7	17,6	13,1
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	197,8	140,4	56,6	8,2	48,4

Počet **členů produkčních družstev** je významnější pouze v několika odvětvích. Jejich četnost dále klesla v zemědělství na 12,6 tis., ve zpracovatelském průmyslu se snížila na 0,8 tis. pracovníků. Počet **pomáhajících rodinných příslušníků** je vyšší v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spotřebního zboží (10,0 tis.) a ve zpracovatelském průmyslu (5,9 tis.).

Nárůst celkového počtu podnikatelů o 29,6 tis. se projevil především v kategorii odvětví nemovitostí, pronájmu a podnikatelských činností (13,7 tis.). Meziroční nárůst počtu podnikatelů včetně pomáhajících rodinných příslušníků byl nejvyšší ve skupině právních a účetních činností, daňového poradenství včetně průzkumu trhu a veřejného mínění a různých podnikatelských činností jinde nespecifikovaných (5,4 tis.), reklamních činností a ve skupině různých podnikatelských činností jinde neuvedených. Ve zpracovatelském průmyslu (nárůst o 11,6 tis.) se nejvíce zvýšil počet podnikatelů v oblasti výroby nábytku a v kategorii doprava, skladování a spoje na úseku ostatní pozemní doprava. Proti 4. čtvrtletí 2005 se značně zvýšil i počet podnikajících v činnostech souvisejících se zdravotní péčí.

Počet **zaměstnavatelů (podnikatelů se zaměstnanci)** se zvýšil nejvíce v odvětví doprava, skladování a spojů (o 5,0 tis.) a ve zpracovatelském průmyslu (o 4,5 tis.). Nárůst **pracovníků na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců)** byl způsoben zejména zvýšením počtu těchto osob v odvětví nemovitostí, pronájmu a podnikatelských činností (o 10,0 tis.) a ve zpracovatelském průmyslu (o 6,9 tis.). Údaje o výši absolutního a relativního přírůstku (úbytku) počtu podnikatelů bez a se zaměstnanci ve vybraných kategoriích odvětví uvádí následující tabulkový přehled.

Změna počtu podnikatelů ve vybraných odvětvích v období 4. čtvrtletí 2005 až 4. čtvrtletí 2006

Vybraná odvětví	Přírůstek/úbytek počtu podnikatelů			
	bez zaměstnanců (na vlastní účet)		se zaměstnanci (zaměstnavatelé)	
	abs. v tis.	v %	abs. v tis.	v %
Zemědělství, myslivost a lesnictví	0,0	-0,1	0,2	6,4
Zpracovatelský průmysl	6,9	11,2	4,5	15,7
Stavebnictví	-12,9	-9,6	3,7	13,9
Obchod, opravy mot. vozidel a spotřebního zboží	-5,6	-5,8	1,2	2,7
Ubytování a stravování	2,1	15,7	2,5	13,7
Doprava, skladování a spoje	-0,4	-1,1	5,0	48,3
Finanční zprostředkování	3,0	15,8	-0,4	-21,5
Nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti	10,0	11,9	3,4	19,3
Vzdělávání	1,2	16,4	0,2	10,0
Zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti	2,2	20,2	2,2	14,0
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	0,1	0,3	2,2	37,3

Podíl podnikatelů bez pomáhajících rodinných příslušníků dosáhl v odvětví nemovitostí, pronájmu a podnikatelských činností 35,1 % všech pracujících s jediným nebo hlavním zaměstnáním v odvětví, ve stavebnictví 34,6 %, u exteriorních organizací a institucí 33,7 %, v ostatních veřejných, sociálních a osobních službách 28,6 % a v odvětví finančního zprostředkování 24,7 %. Nízký je jejich podíl ve veřejné správě, obraně a povinném sociálním zabezpečení (1,6 %) a v oblasti těžby nerostných surovin (1,8 %).

Pro ekonomiku ČR je typický vysoký podíl zaměstnanosti v sekundárním sektoru (průmysl + stavebnictví). Tento podíl je nejvyšší ze všech zemí EU25 a přibližuje se mu pouze podíl tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti na Slovensku. Obdobně je tomu u kategorie zpracovatelského průmyslu, když jeho podíl v ČR dosáhl ve 2. čtvrtletí 2006 28,4 % celkové zaměstnanosti. To je nejvyšší hodnota ze všech zemí EU a ČR tak předstihla i Slovinsko. V naší republice byl podíl zpracovatelského průmyslu přibližně o 10 % bodů vyšší než v EU25 a o 11 % bodů vyšší než v EU15. Na druhé straně se naše odvětvová skladba zaměstnanosti vyznačuje podstatně nižším zastoupením sektoru služeb, než je tomu v EU15 (-13 % bodů), ale také v EU25 (-12 % bodů). Podprůměrně je zastoupena zejména kategorie nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti a kategorie zdravotní a sociální péče. V následující tabulce jsou uvedeny údaje o odvětvové skladbě za vybrané země EU ve 2. čtvrtletí 2006, za které Eurostat publikoval poslední kompletní výsledky.

Struktura 15-64 letých osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle kategorie odvětví ve 2. čtvrtletí 2006 (v %)

Sektor NH, odvětví ekonomické činnosti (OKEČ)	EU25	CZ	DE	GR	FR	HU	NL	AT	PL	SK	FI	SE	UK
2. čtvrtletí 2006													
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z toho:													
Zemědělství, myslivost, lesnictví, rybolov a chov ryb	4,4	3,8	2,1	11,3	3,8	4,7	3,0	5,2	15,1	4,5	4,6	2,0	1,2
Průmysl a stavebnictví	27,5	40,2	30,0	22,3	24,3	32,4	19,6	28,3	30,4	38,8	25,8	22,1	22,1
Těžba nerostných surovin	0,4	1,2	0,3	0,4	0,1	0,4	0,1	0,3	1,7	0,7	0,2	0,2	0,4
Zpracovatelský průmysl	18,2	28,4	22,2	12,8	16,4	21,9	12,8	18,7	21,0	26,4	18,2	15,1	13,0
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	0,9	1,6	0,8	0,9	0,9	1,7	0,5	0,8	1,5	1,9	0,8	0,6	0,6
Stavebnictví	8,0	9,1	6,6	8,2	6,9	8,3	6,1	8,6	6,2	9,8	6,7	6,2	8,1
Služby	67,8	55,9	67,9	66,4	71,7	62,9	73,2	66,5	54,4	56,6	69,5	75,7	76,5
z toho:													
Obchod, opr. motor. vozidel a spotřebního zboží	14,4	12,8	14,0	17,8	13,2	14,8	14,4	15,4	14,5	12,6	12,5	12,3	14,5
Ubytování a stravování	4,3	4,0	3,7	6,7	3,6	4,2	4,1	6,2	1,9	4,5	3,1	3,1	4,3
Doprava, skladování a spoje	6,1	7,5	5,5	6,4	6,1	7,6	6,1	6,4	6,2	6,7	7,4	6,3	6,7
Finanční zprostředkování	3,1	1,9	3,5	2,6	3,1	2,0	3,4	3,3	2,2	2,2	2,0	1,9	4,4
Nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti	9,6	6,5	10,1	6,4	10,4	7,2	11,9	8,8	5,7	5,6	11,6	13,9	11,4
Veřejná správa a obrana, povinné soc. zabezp.	7,3	6,8	7,8	8,7	9,3	7,4	6,8	6,6	6,3	7,0	4,6	5,6	7,2
Vzdělávání	7,2	5,8	5,8	7,5	7,0	8,3	6,9	5,7	7,9	7,3	6,8	10,9	9,4
Zdravotní a sociální péče, veterin. činnosti	9,9	6,7	11,2	5,1	12,1	6,9	15,5	9,1	5,9	6,8	15,4	16,0	12,5
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	4,8	3,9	5,8	3,4	4,4	4,5	4,0	4,6	3,8	3,8	5,7	5,5	5,6

CZ-Česká republika, DE-Německo, FR-Francie, HU-Maďarsko, NL-Nizozemsko, AT-Rakousko, PL-Polsko, SK-Slovensko, FI-Finsko, GR-Řecko, SE-Švédsko, UK-Spojené království

Celkový počet podnikajících mužů převyšuje počet žen podnikajících ve svém hlavním zaměstnání 2,7 krát, ve skupině podnikatelů bez zaměstnanců 2,5 krát a ve skupině podnikatelů se zaměstnanci 3,4 krát. Kromě celkové převahy počtu podnikajících mužů nad počtem podnikajících žen se projevují i obou pohlaví i rozdíly v odvětvové skladbě této kategorie. Počet podnikajících mužů je nadále výrazně vyšší ve většině odvětví, a to zejména ve stavebnictví, ve zpracovatelském

průmyslu a v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spotřebního zboží. Na druhé straně přetrvává mírná převaha žen - podnikatelek v ostatních veřejných, sociálních a osobních službách a v odvětví zdravotní a sociální péče a veterinárních činností.

Podnikatelé podle vybraných odvětví a pohlaví

Vybraná odvětví ¹⁾	Celkem v tis.	Podnikatelé - muži				Podnikatelky - ženy			
		bez zaměst.		se zaměst.		bez zaměst.		se zaměst.	
		v tis.	%	v tis.	%	v tis.	%	v tis.	%
ÚHRNEM	755,7	396,6	100,0	157,0	100,0	155,7	100,0	46,4	100,0
Stavebnictví	151,4	119,0	30,0	29,1	18,5	2,5	1,6	0,8	1,8
Obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	136,9	61,0	15,4	32,3	20,6	31,4	20,2	12,1	26,2
Nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti	115,5	54,4	13,7	17,5	11,2	40,0	25,7	3,6	7,8
Zpracovatelský průmysl	102,1	55,9	14,1	28,6	18,2	12,6	8,1	5,0	10,8
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	56,6	17,1	4,3	5,0	3,2	31,3	20,1	3,2	6,9
Doprava, skladování a spoje	48,2	29,4	7,4	13,1	8,3	3,4	2,2	2,2	4,8
Ubytování a stravování	36,5	8,8	2,2	15,6	9,9	7,0	4,5	5,2	11,2
Zemědělství, myslivost, lesnictví	31,7	24,4	6,2	3,4	2,2	3,4	2,2	.	.
Zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti	30,7	6,9	1,7	6,8	4,3	6,2	4,0	10,8	23,2

¹⁾ Pořadí podle počtu podnikatelů v odvětví za obě pohlaví celkem

V **civilním sektoru národního hospodářství** pracovalo na **plnou pracovní dobu** ve svém hlavním zaměstnání 95,0 % všech osob. Z počtu 239,9 tis. zaměstnaných na **zkrácenou pracovní dobu** bylo klasifikováno jako **podzaměstnaní** 42,3 tis. pracujících (0,9 % z celkového počtu osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním v civilním sektoru). Tři čtvrtiny zaměstnaných na zkrácenou pracovní dobu jsou ženy; ženy výrazně převládají ve skupině podzaměstnaných (78,7 %).

Souběžně se svým hlavním zaměstnáním pracovalo v rámci civilního sektoru v **druhém (dalším) zaměstnání ve 4. čtvrtletí** celkem 97,0 tis. osob a četnost této kategorie pracujících se meziročně snížila o 17,3 tis. Podíl mužů činil 59,8 %, na rozdíl od hlavního zaměstnání jsou zde mnohem významněji zastoupena zaměstnání na dobu určitou (20,8 %). Počet osob s druhým zaměstnáním je vysoký zejména v hl. m. Praze (15,2 tis.), v ostatních krajích převyšuje hranici 9 tis. v Jihomoravském (9,2 tis.) a ve Středočeském kraji (9,0 tis.).

Obdobně struktura ekonomického postavení osob vykonávajících druhé zaměstnání je proti hlavnímu zaměstnání podstatně odlišná. Počet zaměstnanců, kteří představují 36,0 % všech osob ve druhém zaměstnání (35,0 tis.), se proti 4. čtvrtletí 2005 snížil o 10,5 tis. Počet podnikatelů vč. pomáhajících rodinných příslušníků ve druhém zaměstnání klesl o 7,2 tis., ale jejich podíl na celkovém úhrnu druhých zaměstnání je stále vysoký (63,6 %). Nejčetnější skupinou jsou podnikatelé - muži (celkem 41,5 tis. vč. pomáhajících rodinných příslušníků, tj. 71,5 % mužů s druhým zaměstnáním).

Převážná část pracujících s druhým zaměstnáním má ve svém hlavním zaměstnání status zaměstnance (celkem 79,3 tis., tj. 81,7 % druhých zaměstnání) nebo podnikatele bez zaměstnanců (12,2 tis., tj. 12,6 %).

Druhá zaměstnání ovlivňují výši celkové zaměstnanosti v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spotřebního zboží (celkem 10,1 tis.), v ostatních veřejných, sociálních a osobních službách (9,4 tis.), ve vzdělávání (9,3 tis.) a zvláště pak v odvětví nemovitostí, pronájmu a podnikatelských činnostech (19,4 tis.), ve kterém tyto osoby představují 5,9 % počtu osob s hlavním zaměstnáním v odvětví. Je však třeba respektovat velkou diferenci v průměrné délce odpracované doby v hlavním a vedlejším zaměstnání.

Průměrná **obvyklá délka týdenní pracovní doby** dosáhla v civilním sektoru u osob s **jediným nebo hlavním zaměstnáním** 41,8 hod. Počet těchto hodin představuje průměrný počet hodin, které osoba normálně v týdnu odpracuje včetně pravidelných přesčasů bez ohledu na to, zda byly zaplacené, ale není do nich zahrnována doba strávená cestou z domova na pracoviště a zpět a přestávka na hlavní jídlo. **Skutečně odpracovaná doba** v referenčním období byla nižší (38,4 hod.). Osoby pracující ve svém hlavním zaměstnání na plný úvazek odpracovaly týdně **obvykle** 42,8 hod., osoby pracující ve svém hlavním zaměstnání na zkrácenou pracovní dobu odpracovaly 22,8 hod. Z osob pracujících na plný úvazek vykázalo nejvyšší obvyklý počet odpracovaných hodin odvětví exteritoriálních organizací a institucí (48,0 hod., ve kterém je však zaměstnanost velmi nízká), nadprůměrný počet hodin uvedli pracovníci ve stavebnictví (45,9 hod.), v oblasti ubytování a stravování (45,8 hod.) a v odvětví nemovitostí, pronájmu a podnikatelských činnostech (44,8 hod.). **Skutečně** odpracovaná délka pracovní doby u **druhých zaměstnání** činila v referenčním týdnu průměrně 13,5 hod.

V rámci šetření podnikatelé uvádějí, že jejich činnost je časově značně náročná. Průměrná týdenní pracovní doba podnikatelů převyšovala průměrnou týdenní dobu zaměstnanců s plným úvazkem o více než pětinu.

Podíl druhých zaměstnání na celkovém rozsahu vykonávané práce je zřejmý z následující tabulky, kde jsou kromě rozsahu vykonávané týdenní práce podle velikosti úvazku uvedeny i odpovídající četnosti pracujících.

Průměrná obvyklá délka týdenní pracovní doby a počty pracujících podle postavení v zaměstnání v civilním sektoru národního hospodářství (4. čtvrtletí 2006)

Postavení v zaměstnání (bez nepracujících 4 týdny a více)	Hlavní zaměstnání		Druhé zaměstnání ¹⁾
	plná prac. doba	zkrác. prac. doba	
Počty pracujících v tis.			
Zaměstnaní celkem	4605,0	239,9	97,0
v tom :			
Zaměstnanci	3845,4	195,9	35,0
Členové produkčních družstev	13,9	1,0	.
Podnikatelé vč. pomáhajících rod. přísl.	745,1	43,0	61,7
Průměrná obvyklá délka týdenní pracovní doby v hod.			
Zaměstnaní celkem	42,8	22,8	13,5
v tom :			
Zaměstnanci	41,4	23,3	13,3
Členové produkčních družstev	41,3	22,7	26,0
Podnikatelé vč. pomáhajících rod. přísl.	50,1	20,3	13,6

¹⁾ Skutečně odpracovaná doba

Míra ekonomické aktivity za celé národní hospodářství (podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných k počtu všech osob starších 15-ti let v %) dosáhla za obě pohlaví 59,1 % a proti 4. čtvrtletí 2005 se snížila o 0,4 procentního bodu. Vysoká míra ekonomické aktivity je ve skupině 30-44 letých osob, ve které je podíl ekonomicky neaktivních mužů mimořádně nízký (2,9 %) a podíl ekonomicky neaktivních žen v této věkové kategorii dosahuje 19,0 %. Nízká míra ekonomické aktivity je charakteristická pro nejmladší skupinu 15-29 letých, protože tyto osoby se často ještě připravují na povolání. Podrobnější údaje o vývoji ekonomické aktivity v pětiletých věkových skupinách jsou uvedeny v přílohové tabulce č. 508.

**Míra ekonomické aktivity podle věku a pohlaví
(4. čtvrtletí 2006)**

Pohlaví	Celkem	Věková skupina			
		15 - 29	30 - 44	45 - 59	60 +
Muži	68,5	59,1	97,1	89,3	16,6
Ženy	50,3	43,1	81,0	75,7	5,4

Z osob zaměstnaných v civilním sektoru NH si v referenčním období hledalo jiné nebo další zaměstnání 79,4 tis., z toho mužů bylo 38,0 tis.; převážně se jedná o osoby, které si přejí zlepšit své pracovní podmínky (vyšší výdělek, lepší pracovní doba, dojíždka, náplň práce – 46,1 tis.). Jako důvod hledání jiného, případně dalšího zaměstnání přetrvává kromě přání lepších pracovních podmínek i nebezpečí nebo jistota ztráty či ukončení současného hlavního zaměstnání (12,0 tis.). Aktivita zaměstnaných při hledání jiného nebo dalšího zaměstnání byla relativně nejvyšší ve Zlínském (3,1 % všech osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním v civilním sektoru) a v Olomouckém kraji (2,9 %).

III. B. **Nezaměstnanost a ekonomická neaktivita**

Počet **nezaměstnaných**, vypočtený na základě výběrového šetření pracovních sil, dosáhl ve 4. čtvrtletí 2006 celkem 339,3 tis. osob (z toho 185,2 tis., tj. 54,6 %, byly ženy) a proti 4. čtvrtletí 2005 se snížil o 65,5 tis. osob (mezi nezaměstnané jsou zahrnuty i osoby, které práci již našly a jsou schopny nástupu do dvou týdnů). Nezaměstnanost vzrostla pouze ve věkové skupině od 60 let o statisticky nevýznamných 0,5 tis.

Úbytek nezaměstnanosti se projevil zvláště ve věkové skupině 25-29 let a to o 15,6 tis. Kromě této skupiny se nezaměstnanost snížila i v široké skupině osob ve věku od 15 do 59 let. Počet nezaměstnaných mužů je stále nižší než počet nezaměstnaných žen. Při celkovém meziročním poklesu nezaměstnanosti se nezaměstnanost mužů snížila o 21,3 tis. a pokles počtu nezaměstnaných mužů byl nejvyšší ve skupině 15-19 letých (o 6,0 tis.). Počet nezaměstnaných žen se ve stejném období snížil celkem o 44,2 tis. a tento pokles se nejvíce projevil ve věku 25-29 let (o 12,6 tis.).

Počet osob se základním vzděláním dosáhl 84,4 tis. (tj. 24,9 % úhrnu nezaměstnaných), vysoké bylo zastoupení nezaměstnaných absolventů středních škol bez maturity (157,0 tis., tj. 46,3 % všech nezaměstnaných). Skladba nezaměstnaných mužů podle vzdělání se proti vzdělanostní skladbě nezaměstnaných žen částečně liší. Zatímco u mužů jednoznačně převládají nezaměstnaní se základním vzděláním (23,6 %) a absolventi středních škol bez maturity (52,2 %), u žen kromě těchto dvou skupin (25,9 %, resp. 41,4 %) jsou výrazně zastoupeny i ženy s úplným středním vzděláním s maturitou (30,1 % nezaměstnaných žen).

Počet nezaměstnaných, kteří již dříve pracovali a ukončili své bývalé zaměstnání před méně než osmi lety, činil 252,0 tis. a snížil se proti 4. čtvrtletí 2005 o 47,5 tis. osob. Podle zjištěné odvětvové příslušnosti nezaměstnaní dříve pracovali nejčastěji ve zpracovatelském průmyslu (87,8 tis.), v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spotřebního zboží (43,2 tis.) a ve stavebnictví (20,9 tis.).

Podle klasifikace vykonávaného zaměstnání dříve pracovaly více než tři čtvrtiny nezaměstnaných v těchto čtyřech hlavních třídách KZAM (ISCO-88): pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (54,6 tis.; 21,7 % z úhrnu dříve zaměstnaných), řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé a opraváři (50,9 tis.; 20,2 %), provozní pracovníci ve službách a obchodě (48,2 tis.; 19,1 %) a jako obsluha strojů a zařízení (36,7 tis.; 14,6 %).

Počet **dlouhodobě nezaměstnaných** (jeden rok a déle) se snížil o 31,0 tis. na 185,1 tis., ale jejich podíl stále přesahuje polovinu celkového počtu nezaměstnaných (54,5 %). Pokles dlouhodobé nezaměstnanosti se nejvíce projevil u žen ve věkové skupině 20-29 let o 4,0 tis. a u mužů také ve věku 20-29 let o 8,8 tis. Počet nezaměstnaných déle než čtyři roky poklesl o 0,9 tis. na 58,2 tis. (17,2 % z celkového počtu nezaměstnaných).

Nezaměstnaní podle délky hledání zaměstnání (4. čtvrtletí 2006)

v tis.

Celkem	do 3 měsíců	3 až 6 měsíců	6 měs. až 1 rok	1 až 2 roky	2 roky a více	Nezjištěno
339,3	46,5	42,8	64,9	65,4	119,7	-

Růst celkové zaměstnanosti a snížení počtu nezaměstnaných se projevily v relativně vysokém poklesu obecné míry nezaměstnanosti 15-64 letých osob podle ILO. Ta se proti 4. čtvrtletí minulého roku snížila o 1,3 bodu na 6,6 %. Pokles obecné míry se projevily především v ženské složce populace (o 1,8 bodu na 8,2 %), zatímco u mužů se snížila o 0,8 bodu na 5,3 %. Podle posledních kompletních výsledků Eurostatu za druhé čtvrtletí minulého roku byla obecná míra nezaměstnanosti v ČR nižší než v EU25, když při relativně nízké míře nezaměstnanosti mužů byla i míra nezaměstnanosti žen v ČR pod průměrem za EU25. Velký pokles nezaměstnanosti v průběhu minulého roku v ČR se pozitivně projevily jak v porovnání s EU25, tak i se zeměmi EU15, když ve 2. čtvrtletí 2006 byla míra nezaměstnanosti v ČR nižší než průměr evropské patnáctky.

V porovnání se sousedními zeměmi je sice míra nezaměstnanosti vyšší než v Rakousku ale podstatně nižší než v Polsku a na Slovensku, kde je stále extrémně vysoká a nejvyšší v rámci celé Unie. Naše míra nezaměstnanosti je nižší i v porovnání s Německem především v důsledku dlouhodobě nepříznivé situace ve spolkových zemích na území bývalé NDR.

Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU ve 2. čtvrtletí 2006

Země	2. čtvrtletí 2006		
	celkem	muži	ženy
EU-25	8,3	7,7	9,1
EU-15	7,8	7,2	8,5
Belgie	8,4	7,8	9,0
Česká republika	7,1	5,7	8,9
Dánsko	4,0	3,4	4,6
Německo	10,4	10,5	10,1
Estonsko	6,3	6,2	6,5
Irsko	4,4	4,6	4,1
Řecko	8,9	5,7	13,5
Španělsko	8,6	6,4	11,6
Francie	8,8	8,2	9,6
Itálie	6,6	5,3	8,5
Kypr	4,2	3,5	5,0
Lotyšsko	7,4	8,4	6,4
Litva	5,7	5,5	5,8
Lucembursko	4,5	3,5	5,8
Maďarsko	7,2	6,9	7,7
Malta	7,8	6,6	10,2
Nizozemsko	3,9	3,6	4,2
Rakousko	4,8	4,3	5,3
Polsko	14,3	13,6	15,0
Portugalsko	7,7	6,8	8,7
Slovinsko	6,0	5,2	6,9
Slovensko	13,6	12,4	15,1
Finsko	9,0	8,9	9,2
Švédsko	8,1	7,9	8,4
Spojené království	5,4	5,8	4,9

Zdroj: Eurostat

Převážná část nezaměstnaných (71,2 %) jsou osoby se středním vzděláním bez maturity nebo se základním vzděláním. Tato skutečnost se projevila i ve značné diferenciaci míry nezaměstnanosti vypočtené pro jednotlivé stupně vzdělání. Nejnižší míru nezaměstnanosti mají trvale vysokoškoláci (1,8 %) a osoby se středním vzděláním s maturitou (4,4 %). Vysoká míra nezaměstnanosti přetrvává ve skupině osob se základním vzděláním (22,5 %) a nadprůměrná je i ve skupině osob se středním vzděláním bez maturity, převážně vyučených (7,2 %).

Pro ověření spolehlivosti výběrového zjišťování ČSÚ pravidelně provádí analýzu a následné porovnání údajů a ukazatelů zjištěných na základě VŠPS s údaji a ukazateli vycházejícími z evidence úřadů práce. Pro tyto účely je dále uveden rozklad kategorie nezaměstnaných a kategorie registrovaných uchazečů o zaměstnání podle výsledků VŠPS.

Skladba registrovaných uchazečů o zaměstnání a nezaměstnaných zjištěná podle VŠPS (4. čtvrtletí 2006, v tis. osob)

Kategorie	Počet
I. Osoby, které uvedly registraci na ÚP	373,8
v tom:	
a) splňující podmínky ILO pro zařazení mezi nezaměstnané	261,0
b) nesplňující podmínky ILO	112,8
z důvodu:	
- v referenčním týdnu pracovaly	44,3
- nehledaly si v posledních 4 týdnech práci	55,6
- nejsou schopny nástupu do 14 dnů	13,0
II. Nezaměstnaní splňující podmínky ILO neregistrovaní na ÚP	78,4
III. Celkový počet nezaměstnaných podle ILO (I.a + II.)	339,3
IV. Ostatní nepracující neregistrovaní na ÚP, kteří	
- hledají práci nebo již práci našli, ale nejsou schopni nástupu do 14 dnů	9,0
- nehledají práci, ale pracovat by chtěli	220,6
z toho: schopni nástupu do zaměstnání do 14 dnů	53,4

V hodnoceném období dosáhl počet registrovaných uchazečů o zaměstnání podle skutečné evidence na úřadech práce 441,2 tis. osob, srovnatelný ukazatel zjištěný výběrovým šetřením (počet registrovaných uchazečů) se tedy lišil o 67,4 tis. Tato diference se však proti předcházejícím rokům výrazně snižuje, což souvisí s legislativní možností výdělečné činnosti registrovaných uchazečů o zaměstnání v určitém rozsahu.

Odchylka mezi nezaměstnanými VŠPS a uchazeči o zaměstnání MPSV se vyskytuje dlouhodobě a lze předpokládat, že vedle odlišného metodického vymezení ukazatelů je ovlivněna dalšími faktory:

- ČSÚ zařadil otázku o tzv. obvyklém ekonomickém postavení respondentů již od roku 1993. Tato otázka předcházela otázkám vztahujícím se k referenčnímu týdnu a v určité míře tak ovlivňovala odpovědi respondentů o jejich skutečné ekonomické aktivitě v referenčním období. Eurostat zařadil otázku o obvyklém postavení do svého standardu v roce 1998, ale až za otázky vztahující se k referenčnímu týdnu. Od 1. ledna 2002 byl plně harmonizován dotazník VŠPS se standardem Eurostatu včetně pořadí otázek kladených respondentovi. Prioritou je dotaz na **ekonomickou aktivitu respondentů v referenčním týdnu**. Jestliže respondent uvedl, že v tomto týdnu **pracoval alespoň 1 hodinu**, je striktně podle metodiky ILO klasifikován jako osoba v zaměstnání. Stávající forma dotazníku znamená, že kladná odpověď na zaměstnání v referenčním týdnu v určité míře ovlivňuje následné odpovědi na otázky o obvyklém ekonomickém postavení a především o jejich registraci na úřadech práce. V současné době je zřejmá shodná tendence ve vývoji obou měr nezaměstnanosti.

Vzhledem k nutnosti dodržení anonymity a dobrovolnosti účasti ve výběrovém šetření nemá ČSÚ možnost porovnávat zjištěné údaje s jinými zdroji, např. s evidencí úřadů práce. Z vývoje difference mezi počty registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce a počtem těchto uchazečů zjištěným ve výběrovém šetření lze usuzovat, že vliv obsahové změny dotazníku se projevil ve snížení počtu nezaměstnaných ve VŠPS v rozmezí 30-50 tis. osob.

- Relativně vyšší **míra neodpovědí** (non-response) je způsobena vysokým podílem prázdných bytů ve výběrovém souboru a hlavně kategorickým odmítnutím spolupráce. Na základě struktury odmítnutých odpovědí při opakovaných návštěvách je třeba předpokládat, že sociální skladba domácností, které nechtěly spolupracovat, se částečně liší od sociální struktury vyšetřených domácností a je v nich nadprůměrně zastoupena skupina nezaměstnaných, kteří odmítají komunikovat v rámci výběrového šetření. Díky zintenzivnění kontaktů terénních pracovníků statistiky s domácnostmi respondentů non-response v posledních čtvrtletích šetření klesá.

Rozdíly údajů o nezaměstnanosti mezi oběma zdroji jsou obvyklé i v ostatních členských a kandidátských zemích EU. Přitom je třeba poznamenat, že některé členské země EU obě míry nezaměstnanosti oficiálně nepublikují.

Počet **osob ekonomicky neaktivních** ve věku 15 a více let (podle metodiky výběrového šetření se jedná o osoby, které neměly zaměstnání a nehledaly si zaměstnání v průběhu posledních čtyř týdnů nebo nesplňovaly všechny podmínky pro zařazení mezi nezaměstnané) se zvýšil za rok o 61,3 tis. a dosáhl ve 4. čtvrtletí 2006 3595,0 tis. osob. Četnost této kategorie je ovlivněna především počty důchodců a počty osob připravujících se na výkon svého budoucího povolání. Počet žáků základních škol se snížil o 8,4 tis., počet frekventantů na středních školách včetně učilišť se zvýšil o 22,4 tis. na 525,9 tis. Počet studentů na vysokých resp. vyšších odborných školách vzrostl o 4,4 tis. na 274,0 tis. Počet nepracujících osob v řádném starobním důchodu, které si aktivně nehledaly práci, dosáhl 1849,6 tis., počet osob v předčasném starobním důchodu 61,5 tis. a počet osob v invalidním důchodu 252,7 tis. Tyto údaje nemohou přesně korespondovat s počty žáků a studentů podle statistiky MŠMT resp. s počty důchodců podle evidence MPSV ČR zejména proto, že žáci, studenti nebo důchodci, kteří v referenčním týdnu splňovali kritérium pro zařazení mezi osoby v zaměstnání nebo nezaměstnané, nejsou vykazováni jako ekonomicky neaktivní.

Pokles počtu nezaměstnaných a růst počtu zaměstnaných a ekonomicky neaktivních se projevily v meziročním nárůstu **míry zaměstnanosti 15tiletých a starších** (podíl počtu osob s hlavním zaměstnáním na počtu bydlících 15tiletých a starších) z 54,9 % na 55,3 %. **Celková míra zaměstnanosti 15-64letých** se meziročně zvýšila o 0,5 bodu na 65,6 %. Nárůst zaměstnanosti mužů v produktivním věku činil 0,6 bodu na 74,2 %, u žen tento ukazatel vzrostl o 0,3 bodu na 57,0 %. Tuto míru zaměstnanosti na jedné straně snižuje růst počtu studujících na středních a vysokých školách, na druhé straně znatelně roste zaměstnanost osob od 30 do 44 let a osob předdůchodového a důchodového věku 60-64 let.

Z hlediska mezinárodního srovnání náleží Česká republika v rámci EU mezi země s nadprůměrnou intenzitou zaměstnanosti. Podle posledních úplných údajů, zveřejněných Eurostatem za 2. čtvrtletí 2006, byla míra zaměstnanosti 15-64letých v ČR vyšší než v úhrnu za 25 členských států a přibližovala se úrovni zemí původní patnáctky. Diference v míře zaměstnanosti jsou však

značné a to nejen z hlediska míry za celou skupinu 15-64 let, ale i v ženské i mužské složce zaměstnanosti. Na jedné straně je vysoká míra zaměstnanosti v severovýchodních zemích a ve Spojeném království (např. v Dánsku činila ve 2. čtvrtletí minulého roku 76,9 %), na druhé straně v řadě zemí byla nižší než 60 %, když v Polsku dosáhla ve 2. čtvrtletí 2006 pouze 53,9 %. V porovnání s našimi sousedy má vyšší míru zaměstnanosti Rakousko a mírně vyšší i Německo, míra zaměstnanosti v Polsku ale i na Slovensku je však podstatně nižší. Velmi nízká míra zaměstnanosti je i v Maďarsku. V následujícím přehledu jsou vedle údajů za 2. čtvrtletí 2006 uvedeny i údaje za 3. čtvrtletí 2006 (za některé země jsou uváděny kvalifikované odhady).

**Míra zaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU
ve 2. čtvrtletí 2006 a 3. čtvrtletí 2006**

Země	2. čtvrtletí 2006			3. čtvrtletí 2006		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
EU-25	64,6	71,9	57,3	:	:	:
EU-15	65,9	73,4	58,5	:	:	:
Belgie	60,4	67,0	53,6	:	:	:
Česká republika	65,3	73,6	56,8	65,4	73,9	56,8
Dánsko	76,9	80,6	73,2	78,2	82,1	74,1
Německo	67,0	72,5	61,4	67,7	73,5	61,8
Estonsko	68,8	71,3	66,4	67,9	71,2	64,9
Irsko	68,1	77,3	58,8	:	:	:
Řecko	61,0	74,6	47,5	61,5	75,0	48,1
Španělsko	64,7	76,0	53,2	65,2	76,7	53,4
Francie	63,0	68,5	57,7	:	:	:
Itálie	58,9	71,1	46,7	:	:	:
Kypr	69,5	79,6	59,8	70,4	80,7	60,8
Lotyšsko	65,5	68,2	62,9	:	:	:
Litva	63,7	66,4	61,1	64,2	66,7	61,8
Lucembursko	63,6	73,3	53,7	:	:	:
Maďarsko	57,3	63,9	51,1	:	:	:
Malta	54,3	73,9	34,5	:	:	:
Nizozemsko	74,2	80,8	67,5	74,7	81,3	67,9
Rakousko	70,0	77,0	63,0	71,9	79,1	64,7
Polsko	53,9	60,2	47,8	:	:	:
Portugalsko	68,1	74,0	62,4	68,2	74,3	62,2
Slovinsko	67,1	70,8	63,3	67,2	72,1	62,1
Slovensko	59,3	66,9	51,6	59,9	67,5	52,4
Finsko	69,9	71,7	68,1	:	:	:
Švédsko	73,1	75,5	70,6	74,7	77,0	72,3
Spojené království	71,3	77,0	65,8	:	:	:

Zdroj: Eurostat

V rámci úplné harmonizace národního dotazníku se standardem EU jsou ve výběrovém šetření zjišťovány údaje i za **osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Tyto ekonomicky

neaktivní osoby představují potenciální pracovní rezervu. Ve 4. čtvrtletí roku 2006 činil jejich počet 244,1 tis., tj. o 18,6 tis. méně než ve stejném období roku 2005. Velký počet těchto osob je ve věkové skupině do 24 let (79,3 tis.), kdy se převážně jedná o studenty a učně. Relativně značný počet 25-34 letých (celkem 46,1 tis.) vyplývá z vysokého počtu žen na další rodičovské dovolené nebo v domácnosti, které mají zájem o své pracovní uplatnění. Počet zájemců o zaměstnání stoupá ve věku 50 a více let. V pětileté skupině 50-54 let je to 15,1 tis. a ve skupině 55-59 let 27,6 tis. Ve skupině 50-54 let se jedná převážně o invalidní důchodce a ve skupině 55-59 let o osoby v řádném a předčasném starobním a invalidním důchodu. Ve skupině šedesátiletých a starších to bylo 43,8 tis., když rozhodující část zájemců o práci jsou starobní důchodci.

Od 1. čtvrtletí 2006 je zařazena přílohová tabulka č. 109, ve které je porovnáváno ekonomické postavení respondentů v okamžiku šetření s jejich postavením před rokem. Údaje o postavení před rokem nemusí plně korespondovat s údaji o ekonomickém postavení uváděném v publikaci před rokem. Důvodem je skutečnost, že se porovnává prakticky obvyklé postavení před rokem se současným postavením v referenčním týdnu a navíc některé osoby, které před rokem uváděly, že jsou nezaměstnané, v běžném roce prohlásily, že před rokem pracovaly nebo byly ekonomicky neaktivní.